FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
föredraget den 20 oktober 2005 [1]

1. Kommissionen har med stöd av artikel 226 EG väckt talan mot Österrike och begärt att domstolen skall förklara att medlemsstaten har införlivat rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet (nedan kallat direktivet) ofullständigt och felaktigt. [2]

2. Kritiken gäller närmare bestämt att Österrike inte har respekterat sina skyldigheter enligt artiklarna 2, 7.3, 8.2, 11.2 c och 11.2 d, 13.2 a och 13.2 b samt artikel 18 i förordningen.

I — Direktivet

3. Skyddet för säkra arbetsförhållanden är ett socialt mål, vilket framgår av artikel 31.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna som tillkännagavs i Nice den 7 december 2000, [3] där varje arbetstagare tillerkänns rätten att arbeta under "hälsosamma, säkra och värdiga arbetsförhållanden". [4] Skyddet har emellertid också ofrånkomligen en ekonomisk dimension och eftersom det påverkar produktionskostnaderna är det lämpligt att ställa liknande krav i samtliga medlemsstater. [5]

4. Direktivet skapar i detta sammanhang den rättsliga ramen för gemenskapens system för

1 — Originalspråk: spanska.

2 — EGT L 183, s. 1; svensk specialutgåva, område 5, volym 4, s. 146. Artikel 17 har ändrats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003 av den 29 september 2003 (EGT L 284, s. 1), vilket dock inte påverkar förevarande förfarande.

3 — EGT C 364, s. 1.

4 — Samma uttalande återfinns i artikel II-91.1 i Fördraget om inrättande av en konstitution för Europa (EGT 2004, C 310).

5 — Sänkta olyckstal som följer av att företagen svarar för kostnaderna för tillfredsställande tekniska installationer i förebyggande syfte missgynnar företag som är etablerade i länder där lagstiftningen erbjuder ett starkare skydd.

riskförebyggande och ger dessutom befogenhet att vidta andra åtgärder särkilt inriktade på de områden som anges i bilagan till direktivet. [6]

5. Till de mer framträdande dragen hör tillämpningsområdet, som är allomfattande. Direktivet skall nämligen enligt artikel 2.1 tillämpas på "all verksamhet, såväl privat som offentlig (industri, jordbruk, handel, förvaltning, tjänster, undervisning, kultur- och fritidsverksamhet etc.)", med undantag för att det enligt artikel 2.2 inte skall tillämpas "där det inte kan undvikas att förhållanden som är speciella för dessa verksamheter kommer i konflikt med direktivet, exempelvis försvaret eller polisen eller viss specifik verksamhet inom civilförsvaret", då arbetstagarnas säkerhet och hälsa skall tryggas så långt möjligt mot bakgrund av direktivets syften.

6. Ett annat viktigt särdrag är den avgränsning som görs mellan skyldigheter och ansvar, där en åtskillnad görs mellan arbetsgivarnas och arbetstagarnas skyldigheter. [7]

7. Arbetsgivaren åläggs allmänna skyldigheter (artikel 6) och särskilda skyldigheter (artiklarna 7–12), bland vilka följande kan framhållas:

— Enligt artikel 7 "skall arbetsgivaren ge en eller flera arbetstagare i uppgift att verka för skydd mot och förebyggande av risker i arbetet inom företaget och/eller verksamheten", (artikel 7.1) och "om sådan ... verksamhet inte kan organiseras på grund av brist på kompetent personal i företaget och/eller verksamheten skall arbetsgivaren anlita sakkunnig hjälp utifrån" (artikel 7.3).

— I fråga om "första hjälpen, brandbekämpning och utrymning" föreskrivs i artikel 8 att arbetsgivaren skall vidta

6 — "– Arbetsplatser; – Arbetsutrustning; – Personlig skyddsutrustning; – Arbete vid bildskärm; – Hantering av tunga laster med risk för ryggskador; – Tillfälliga eller rörliga arbetsplatser; – Fiske och jordbruk".

7 — Enligt Lozano Lares, F., "El marco jurídico comunitario de la seguridad y de la salud laboral", i Cruz Villalón J., och Pérez del Río, T., (coor.), *Una aproximación al derecho social comunitario*, Tecnos, Madrid, 2000, s. 85, riktas direktivet, även om adressaterna är medlemsstaterna, till arbetsgivarna respektive arbetstagarna, som är de aktiva och passiva subjekten i arbetet med att förebygga arbetsrelaterade risker.

"nödvändiga arbetarskyddsåtgärder..., varvid dessa åtgärder skall vara anpassade till verksamhetens art och företagets och/eller verksamhetens storlek samt till andra personer som är närvarande" (artikel 8.1) och för detta "avdela de arbetstagare som behövs för att genomföra" de angivna räddningsåtgärderna (artikel 8.2).

— I artikel 11 behandlas samråd och medverkan från arbetstagarna och i artikel 11.2 föreskrivs att "arbetstagare eller arbetstagarrepresentanter med särskilt ansvar för skyddsfrågor skall ges rätt till avvägd medverkan i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis, eller rådfrågas i förväg och i god tid beträffande

...

b) utseende av arbetstagare enligt artikel 7.1 eller 8.2 och den verksamhet som avses i artikel 7.1, [8]

8 — Enligt artikel 7.1 skall arbetsgivaren ge en eller flera arbetstagare i uppgift att verka för skydd mot och förebyggande av risker i arbetet, och enligt den likaså nämnda artikel 8.2 skall denne avdela arbetstagare för att genomföra åtgärder beträffande första hjälpen och utrymning.

c) den information som åsyftas i artiklarna 9.1 [9] och 10, [10]

..."

8. För att underlätta dessa uppgifter åläggs arbetstagaren en allmän samarbetsplikt, då det enligt artikel 13.1 ankommer på denne "att så långt möjligt sörja för sin egen och andra personers säkerhet och hälsa, i den mån de påverkas av hans handlingar eller förtroendeuppdrag i arbetet, i enlighet med

9 — Enligt artikel 9 begränsas de, under rubriken "Arbetsgivarens skyldigheter i övrigt", till: "a) se till att det finns en riskvärdering av miljöfaktorer på arbetsplatsen, inbegripet faktorer för sådana grupper som är utsatta för speciella risker, b) besluta om de skyddsåtgärder som skall vidtas och den eventuella personliga skyddsutrustning som skall användas, c) föra ett register över arbetsolycksfall, som resulterat i att arbetstagaren varit arbetsoförmögen under mer än tre dagar, d) i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis upprätta rapporter över arbetsolycksfall, som drabbat arbetstagarna."

10 — Artikel 10 innehåller ett antal föreskrifter om "Information till arbetstagarna" angående arbetsmiljörisker och skydds- och förebyggande åtgärder och verksamhet med avseende såväl på företaget och/eller verksamheten i stort som på varje enskild arbetsplats och/eller varje enskilt arbete, samt åtgärder i fråga om första hjälpen och utrymning (artikel 10.1), som omfattar även arbetsgivare för anställda i utomstående företag och/eller verksamheter (artikel 10.2), med särskild angivelse av arbetstagare med särskilda uppgifter inom dessa områden (artikel 10.3).

hans utbildning och arbetsgivarens instruktioner". Det uttalandet konkretiseras i artikel 13.2, enligt vilken "arbetstagarna [skall]

a) på rätt sätt använda maskiner, anordningar, verktyg, farliga ämnen, transportanordningar och andra produktionsmedel,

b) på rätt sätt använda den personliga skyddsutrustning, som de försetts med, samt efter det att utrustningen använts återställa den på dess rätta plats,

...".

9. I syfte att verifiera att direktivet efterlevs föreskrivs i artikel 18 att medlemsstaterna skall "sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga" för att följa direktivet och genast underrätta kommissionen om detta (artikel 18.1) och överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de redan har antagit på direktivets område till kommissionen (artikel 18.2).

II — Den berörda nationella lagstiftningen

10. Den österrikiska rättsordningen har anpassats efter direktivet genom en mängd bestämmelser. [11] Av särskild betydelse är Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz bei der Arbeit (Arbeitnehmer Innenschutzgesetz — ASchG (federal lag om hälsa och säkerhet i arbetet, nedan kallad ASchG)) [12] och Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz der in Dienststellen des Bundesbeschäftigten Bediensteten (Bundesbedientstetenschutzgesetz (federal lag om hälsa och säkerhet för statligt anställda, nedan kallad B-BSG)), [13] eftersom de utgör utgångspunkten för prövningen av flera av de anmärkningar om fördragsbrott som framförts i förevarande förfarande. De tillämpliga nationella bestämmelserna kommer dock att redovisas mer ingående i samband med granskningen av anmärkningarna.

11 — I meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om den praktiska tillämpningen av bestämmelserna i direktiven om hälsa och säkerhet i arbetet 89/391/EEG (ramdirektiv), 89/654/EEG (arbetsplatser), 89/655/EEG (arbetsutrustning), 89/656/EEG (personlig skyddsutrustning), 90/269/EEG (manuell hantering av laster) och 90/270/EEG (bildskärmsutrustning) [KOM/2004/62 slutlig] nämns i fråga om det första av de uppräknade direktiven 48 anmälda bestämmelser från Österrike (s. 56–60).

12 — Genom denna lag, som ändrats vid senare tillfällen, ändras andra tidigare lagar som lagen om det allmänna socialförsäkringssystemet, lagen om anpassning av anställningsavtalet, 1975 års gruvlag, lagen om social trygget för jordbrukare, lagen om sysselsättningsfrämjande, 1977 års lag om arbetslöshetsförsäkring och lagen om utlänningars anställning (BGBl. nr 450/1994).

13 — Denna lag ändrar i sin tur 1979 års lag om föreskrifter för tjänstemän, 1948 års lag om kontraktsanställda, lagen om domares tjänstgöring, den federala lagen om personalrepresentation, 1979 års lag om mödraskydd och den federala lagen om hälsa och säkerhet i arbetet (BGBl. I nr 70/1999), som även den ändrats senare.

11. Genom ASchG åläggs arbetsgivarna att utse säkerhetsombud och företagsläkare, och tre alternativ erbjuds i båda fallen: att anställa dem i företaget, att anlita extern personal eller att utnyttja tjänster som tillhandahålls vid ett särskilt center (§ 73.1 respektive § 79.1). De skall även utse ansvariga för brandbekämpning och utrymning av arbetstagarna (§ 25.4), samt, om antalet anställda på en och samma plats är fem eller fler, personer som skall ge första hjälpen (§ 26.3). Förhandsinformation skall lämnas om tillsättning och entledigande av personer som svarar för dessa uppgifter — medverkar inte personalrepresentationen eller skyddskommittén skall samråd ske med de säkerhetsansvariga (§ 11.5).

12. De säkerhetsansvariga skiljer sig från säkerhetsombuden såtillvida att de inte är obligatoriska i samtliga företag, [14] i fråga om de uppgifter som de fullgör [15] och de skyldigheter som arbetsgivarna har avseende de respektive kategorierna. Arbetsgivaren skall ge de säkerhetsansvariga tillgång till dokumentation om bland annat säkerhet, hälsoskydd, arbetsolyckor och om farliga ämnen eller buller, och underrätta dem om eventuella ändringar, korrigerande åtgärder som vidtas och i allmänhet om skyldigheter, anvisningar och tillstånd inom området (§ 11.7). [16] Om det inte finns någon företagskommitté ökar arbetsgivarens ansvar, eftersom de säkerhetsansvariga skall höras om de konsekvenser som den utrustning och de ämnen som används, arbetsförhållanden och miljöfaktorer kan ha för säkerheten och hälsan. De skall även medverka vid valet av personlig skyddsutrustning, och slutligen skall de delta i spårandet och bedömningen av incidenter, genomförandet av lämpliga åtgärder samt planering och organisation av utbildning (§ 11.6).

13. Arbetstagarna är skyldiga att genomföra de förebyggande åtgärderna på planerat sätt och enligt arbetsgivarens anvisningar (§ 15.1). De skall särskilt agera på lämpligt sätt för att undvika risker och använda verktyg och personlig skyddsutrusning på rätt sätt (§ 15.2).

14 — I regel när det finns fler än 50 anställda (§ 10.2 nr 4 AschG).

15 — Säkerhetsombudens uppgifter beskrivs i artikel 76 ASchG.

16 — Om säkerhetsansvariga eller personalföreträdande organ saknas skall samtliga arbetstagare informeras om de berörda frågorna och ges tillgång till dokumentationen i fråga (§ 12.7).

14. B-BSG har ett liknande innehåll, med den skillnaden att tillämpningsområdet är ett annat, nämligen federala tjänstemän. [17]

III — Det administrativa förfarandet

15. Direktivet skulle ha införlivats i den österrikiska rättsordningen senast den 1 januari 1994, då avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet trädde i kraft. [18]

16. Efter Republiken Österrikes anslutning till Europeiska gemenskaperna anmälde de behöriga myndigheterna den lagstiftning genom vilken införlivandet skett till kommissionen, som sedan denna granskats begärde vissa uppgifter och förtydliganden för att kontrollera om införlivandet var fullständigt och korrekt.

17. Institutionen övertygades inte, och den 12 januari 1998 tillställdes Österrike en formell underrättelse där de punkter som fortfarande inte införlivats redovisades.

18. Efter en skriftväxling sände kommissionen den 19 december 2002 ett motiverat yttrande, som Österrike besvarade genom en skrivelse av den 20 februari 2003. Denna kompletterades med ytterligare en skrivelse av den 11 september samma år, vilken följdes av olika meddelanden om vidtagna åtgärder.

19. Då kommissionen inte övertygats om att den för fördragsbrott anklagade staten införlivat direktivet korrekt, beslutade kommissionen att vända sig till domstolen för att väcka talan om fördragsbrott enligt artikel 226 EG.

IV — Förfarandet vid domstolen

20. Ansökan inkom till domstolens kansli den 6 oktober 2004 och svaromålet inkom den 18 november samma år.

21. I den inledande skrivelsen redovisades även en anmärkning avseende inkorrekt införlivande av artikel 12.4 i direktivet, som till följd av den österrikiska regeringens klargöranden frånträddes i repliken.

17 — Exempelvis motsvaras de nämnda paragraferna 11, 15, 25, 26 och 73 i ASchG av paragrafer med motsvarande nummer i B-BSG.

18 — EGT L 1, s. 3; svensk specialutgåva, område 17, volym 2, s. 3.

22. Efter repliken ansåg Österrike inte att en duplik var nödvändig och den skriftliga fasen avslutades därför. Någon begäran om muntlig förhandling framställdes inte heller och målet är således färdigt för utarbetande av ett förslag till avgörande.

V — Granskning av anmärkningarna om fördragsbrott

23. Förevarande talan avser två avseenden i vilka direktivet åsidosatts, varav det andra omfattar fem olika överträdelser.

A — *Den första anmärkningen*

24. Kommissionen har gjort gällande att Österrike har underlåtit att respektera artikel 18 i direktivet genom att inte ha antagit Landeslehrer-Dienstrechtsgesetz (lag om föreskrifter för lärare i förbundsstaterna, nedan kallad LDG), som utfärdades för att införliva direktivet, inom den föreskrivna fristen eller, i alla händelser, genom att inte ha anmält antagandet till kommissionen i tid. [19]

25. Den svarande staten har medgivit sistnämnda omständighet, och förklarat att den informerade om offentliggörandet av LDG [20] den 10 september 2004.

26. Det är i detta avseende tillräckligt att erinra om att förekomsten av ett fördragsbrott enligt fast rättspraxis skall bedömas mot bakgrund av den situation som rådde i medlemsstaten vid utgången av den frist som angavs i det motiverade yttrandet och att domstolen inte skall beakta senare förändringar. [21]

27. I förevarande mål skall den klandrade överträdelsen anses styrkt, eftersom antagandet av LDG anmäldes för sent. [22]

B — *Den andra anmärkningen*

28. Under denna rubrik har kommissionen pekat på fem överträdelser i samband med

19 — I ansökan framfördes samma kritik i fråga om Beamten-, Kranken- und Unfallversicherungsgesetz (lag om sjuk- och olycksfallsförsäkring för tjänstemän) och Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (lag om det allmänna socialförsäkringssystemet), men i repliken förklarade kommissionen att den kritiken inte vidhölls.

20 — BGBl. I nr 69/2004.

21 — Dom av den 27 november 1990 i mål C-200/88, kommissionen mot Grekland (REG 1990, s. I-4299), punkt 13, av den 2 maj 1996 i mål C-133/94, kommissionen mot Belgien (REG 1996, s. I-2323), punkt 17, av den 30 januari 2002 i mål C-103/00, kommissionen mot Grekland (REG 2002, s. I-1147), punkt 23, bland många andra.

22 — I det motiverade yttrandet av den 19 december 2002 medgavs en frist på två månader för att genomföra direktivet, medan LDG som jag nyss nämnde anmäldes den 10 september 2004.

anpassningen av den österrikiska rättsordningen efter direktivet, och dessa skall bedömas individuellt.

1. Införlivandet av artikel 2.1

29. Den fråga som behandlas under denna punkt är att lärare inom det allmänna obligatoriska skolsystemet som utexamineratsi Tyrolen undantas från gemenskapsdirektivets allomfattande tillämpningsområde, som täcker all privat och offentlig verksamhet.

30. Det faktum att vissa lärare undantas från dess tillämpningsområde utgör ett klart åsidosättande av artikel 2.1 i direktivet.

31. Enligt den svarande republikens företrädare har hindret i LDG för att låta denna personalgrupp omfattas av lagen i fråga senare undanröjts.

32. Detta faktum försvarar dock inte överträdelsen, eftersom den nationella bestämmelsen, som jag påpekade med avseende på den första anmärkningen, antogs sedan den frist som medgavs i det motiverade yttrandet löpt ut.

2. Införlivandet av artikel 7.3

33. Enligt denna artikel skall företaget om det saknar kapacitet att organisera skyddsverksamhet och åtgärder för att förebygga risker i arbetet anlita externa tjänster.

34. Kommissionen anser att denna punkt, jämförd med punkt 1 i samma artikel, enligt vilken arbetsgivaren är skyldig att avdela en eller flera arbetstagare att särskilt ansvara för dessa uppgifter, betyder att man skall anlita externa resurser om de egna inte är tillräckliga.

35. Den österrikiska lagstiftningen tillåter dock tre alternativ i fråga om val av säkerhetsombud och företagsläkare: att använda anställda i företaget, att anlita extern personal eller att vända sig till ett särskilt center (§§ 73.1 och 79.1 i ASchG och analogt, §§ 73.1 och 76.1 i B-BSG).

36. En liknande diskussion uppkom i fråga om liknande nederländska bestämmelser i det mål där dom meddelades den 22 maj 2003, kommissionen mot Nederländerna.[23] Där kritiserades den nationella lagstiftningen för att inte innehålla föreskrifter om "att företagsextern kompetens för att säkerställa skyddsåtgärder och förebyggande åtgärder mot risksituationer på arbetsplatsen endast får anlitas när intern kompetens saknas" (domslutet).[24]

37. Domstolen bekräftade i det målet, i linje med mitt förslag till avgörande, att arbetsgivarens skyldigheter rangordnas i artikel 7 (punkterna 21 och 30),[25] och att den primära skyldigheten består i att avdela en eller flera arbetstagare för att fullgöra de angivna uppgifterna. Bara när kompetensen inom företaget är otillräcklig får arbetsgivaren anlita företagsextern kompetens (punkt 53). Rangordningen skall återges uttryckligt i den nationella lagstiftningen (punkt 23), eftersom detta är ett organisationssätt som syftar till att arbetstagarna skall delta i arbetet för sin egen säkerhet (punkt 40). Om en valmöjlighet tilläts skulle det äventyra en fullständig tillämpning av direktivet (punkt 23) och direktivets ändamålsenliga verkan (punkterna 54 och 55).

38. Dessa överväganden kan överföras på förevarande mål, eftersom direktivet bygger på principen att skyddet mot risker i arbetet skall börja på arbetsplatsen.

39. Argumentationen vederläggs inte heller av påståendena i svaromålet där det har hänvisats till att ett stort antal företag saknar tillräcklig intern kompetens för att ombesörja tjänsterna och tjänsternas särskilda karaktär.[26] Genom dessa påståenden bortser man nämligen från att syftet med artikel 7 inte är att alla företag skall ha en organisation för verksamheterna i fråga, utan att de, då det är sannolikt att många av de berörda företagen saknar kapacitet att själva ansvara för åtgärderna, skall göra detta helt eller delvis i kombination med externa tjänster, vilket är tillåtet enligt artikel 7.6.

23 — Dom av den 22 maj 2003 i mål C-441/01, kommissionen mot Nederländerna (REG 2003, s. I-5463).

24 — Artikel 7 i direktivet har också tolkats i dom av den 15 november 2001 i mål C-49/00, kommissionen mot Italien (REG 2001, s. I-8575). Där konstaterades det att den utgör hinder mot att arbetsgivaren ges rätt att välja om han skall anlita tjänster utifrån när företagets anställda inte har tillräckliga kunskaper (punkterna 19–23).

25 — Som jag påpekade i punkt 18 i det förslaget till avgörande finns det "vägande skäl för att godta det val som gjorts i artikel 7, det vill säga att det är företagets egna arbetstagare som i första hand skall ombesörja skyddsåtgärder och förebyggande åtgärder, när detta är möjligt. För det första känner dessa personer företaget inifrån, de tillämpar företagets arbetsmetoder, de är införstådda med de faror som är förenade med företagets faktiska verksamhet, de är uppdaterade i fråga om tidigare incidenter, de kan identifiera potentiella risker och de är ständigt närvarande i företagets lokaler. För det andra är arbetstagarna de som har det största intresset av att åtgärderna är effektiva eftersom det är deras eget och deras kollegers liv och hälsa som står på spel. Genom att nämnda åtgärder vidtas av företagets egna anställda ökar dessutom möjligheterna att göra hela personalen medveten om betydelsen av att åtgärderna vidtas, så att eventuella olägenheter inte uppfattas som resultatet av ett påbud som inte härrör från företaget."

26 — Enligt de uppgifter som lämnats av den svarande medlemsstaten har 96,7 procent av de österrikiska företagen mindre än 50 anställda.

40. Eftersom rangordningen i artikel 7.1 och 7.3 inte återges, har de inte införlivats korrekt i de österrikiska bestämmelserna.

3. Införlivandet av artikel 8.2

41. Enligt denna bestämmelse skall arbetsgivaren avdela arbetstagare för att genomföra åtgärder avseende första hjälpen, brandbekämpning och utrymning.

42. Kommissionen anser att detta är en ovillkorlig skyldighet, medan den svarande medlemsstaten har gjort gällande att det med hänsyn till företagets storlek — [§ 26 i AschG och B-BSG, jämförda med §§ 39 och 40 i Arbeitsstättenverordnung (förordning om arbetsplatser) (nedan kallad AStV) [27] och Bundes-Arbeitsstättenverordnung (förordning om federala arbetsplatser)] [28] eller till det lämpliga i att avdela arbetstagare (§ 25 i AschG och B-BSG jämförda med § 43 i AstV) — är möjligt att avstå från att utse arbetstagare. [29]

43. Österrike har försvarat sin lagstiftning med att eftersom "nödvändiga arbetarskyddsåtgärder" enligt artikel 8.1 krävs på de berörda områdena, vilka skall anpassas efter verksamhetens art och storlek, så gäller samma villkor i fråga om artikel 8.2.

44. Detta argument kan av flera skäl inte godtas:

— För det första syftar direktivet enligt artikel 1 till att initiera åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas

27 — BGBl. II nr 368/1998.

28 — BGBl. II nr 352/2002.

29 — Enligt § 40 AStV skall åtminstone en person ha utbildning i första hjälpen på arbetsplatser med 5–19 anställda, på arbetsplatser med 20–29 anställda krävs att två personer skall ha sådan utbildning och antalet ökas successivt, men om antalet anställda på arbetsplatsen underskrider fem personer krävs inte sådan utbildning. § 43.1 jämförd med § 12.1 i AStV visar vidare att det endast är nödvändigt att utse en ansvarig för brandbekämpning och, i tillämpliga fall, en ersättare, om det med hänsyn till vissa betingelser — den verksamhet och de arbetsprocesser som genomförs, arten av och mängden ämnen som hanteras, installationerna och tillgänglig utrustning, miljöbetingelser och det högsta antalet arbetstagare — anses nödvändigt för ett effektivt skydd. Identiska regler återfinns i Wiener Arbeitsstättenverordnung in der Land- und Forstwirtschaft (förordning för förbundsstaten Wien om arbetsplatser inom jordbruket och skogsbruket) (LGBl. Wien nr 27/2003), som endast innehåller krav på val av en säkerhetsansvarig, och i tillämpliga fall, en ersättare när särskilda omständigheter talar för detta.

säkerhet och hälsa i arbetet (artikel 1.1), vilket omfattar vissa allmänna principer (artikel 1.2), men inte hindrar tillämpningen av bestämmelser i medlemsstaterna och i gemenskapen som är gynnsammare vad gäller skyddet (artikel 1.3). Sistnämnda regel innebär att de enda undantag som medges är sådana som innebär ett starkare skydd. Vidare skall direktivet enligt artikel 2 tillämpas på "all" verksamhet, enbart med undantag för sådana med speciella förhållanden, varvid försvaret eller polisen eller viss specifik verksamhet inom civilförsvaret nämns som exempel.

Ingen av de två bestämmelserna medger således undantag med hänsyn till företagets karaktär eller till lämpligheten i att genomföra gemenskapsbestämmelserna. Följaktligen kan inte heller det undantag som förespråkas av den svarande medlemsstaten angående utseende av ansvariga för dessa uppgifter godtas.

— En korrekt tolkning av artikel 8.1 och 8.2 leder för det andra till slutsatsen att den förra innehåller en allmän och obestämd anvisning om åtgärder som kan vidtas, medan den andra innehåller en konkret angivelse, vilket framgår av att uttrycket "framför allt" används och av preciseringen av de aspekter som påverkas av verksamhetens storlek och särskilda risker.

Det skulle strida mot bestämmelsens ordalydelse och direktivets andemening att godta den svarande medlemsstatens ståndpunkt, eftersom efterlevnaden av bestämmelsen skulle begränsas till stora företag eller bero på subjektiva bedömningar.

— För det tredje förhåller det sig så att även om små och medelstora företag har vissa särdrag (exempelvis informell organisation eller hög personalomsättning), och speciella behov, så påverkar inte dessa förhållanden den latenta risknivån, och de är därför inte av sådan art att de kan föranleda att den redovisade skyldigheten faller bort.

Jag har emellertid redan påpekat att storleken och de specifika riskerna visserligen inte kan upphäva grundregeln, men ändå kan leda till att denna modifieras, eftersom antalet anställda som ansvarar för dessa uppgifter och deras utbildning och utrustning enligt artikel 8.2 andra stycket beror på dessa faktorer.

Företagets betydelse eller storlek och verksamhetens art kan beaktas för att konkretisera de moment som inryms i skyldigheten enligt artikel 8.2, men inte berättiga att den inte iakttas. [30]

— Slutligen torde den föreskrivna skyldigheten bestå i att ange vem som är ansvarig för att ringa ambulansen, brandkåren eller annan assistans, för att använda förbandslådan eller brandsläckaren eller för att anvisa nödutgångar i situationer som kan uppkomma på mindre arbetsplatser.

45. Av ovan sagda följer att Österrike åsidosätter artikel 8.2 i direktivet genom att begränsa dess tillämpning. [31]

4. Införlivandet av artikel 11.2 c och 11.2 d

a) Redogörelse för frågeställningen

46. En av de viktigaste nyheterna i direktivet är att arbetstagarna skall yttra sig om och medverka i arbetet med säkerhets- och hälsofrågor på arbetsplatsen. [32] Medverkans betydelse framgår av direktivets skäl [33], och innehållet specificeras i artikel 11, där den beskrivs som en skyldighet för arbetsgivaren och där en åtskillnad görs mellan medverkan från arbetstagarna och deras representanter (artikel 11.1) och medverkan från personer med särskilda uppgifter på området, som beskrivs mycket mer detaljerat (artikel 11.2–5).

47. Denna tudelning följer av systemets logik, eftersom en annan grupp berörs,

30 — I förslaget till avgörande inför domen av den 22 maj 2003 i det ovannämnda målet kommissionen mot Nederländerna påpekade jag "att företagets storlek normalt har betydelse för om det finns arbetstagare som har möjlighet att ombesörja skyddsåtgärder och förebyggande åtgärder mot risker i arbetet, men det skall påpekas att så inte alltid är fallet" (punkt 26).

31 — Ett liknande uttalande återfinns i dom av den 7 februari 2002 i mål C-5/00, kommissionen mot Tyskland (REG 2002, s. I-1305), där det konstaterades vara oförenligt med artiklarna 9.1–10.3 a i direktivet att ge den behöriga förbundsministern befogenhet att befria företagsläkarna och den personal som är specialiserad på arbetsskyddsfrågor från skyldigheten att upprätta rapporter om bedömningen av arbetsförhållandena "eftersom företag med tio eller färre anställda på detta sätt kan komma att undgå skyldigheten att inneha en riskvärdering i form av handlingar" (punkt 35). Som generaladvokaten Geelhoed konstaterade i förslaget till avgörande i det målet "[skyddar] direktivet i princip ... alla anställda, oavsett storleken på det företag där de arbetar. ... I det hänseendet kan överväganden av rent ekonomisk natur, såsom risken för en oproportionerligt hög administrativ belastning på småföretag, inte tillåtas gå före målsättningen att förbättra de fysiska arbetsförhållandena" (punkt 48).

32 — Montoya Melgar, A., Galiana Moreno, J.M.ª, och Sempere Navarro, A.V., *Derecho Social Europeo*, Tecnos, Madrid, 1994, s. 109.

33 — I elfte skälet förklaras att "[f]ör att säkerställa en förbättrad skyddsnivå måste arbetstagarna och/eller deras representanter ... ha förutsättningar att medverka till att tillräckliga skyddsåtgärder vidtas genom avvägd medverkan i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis", och i tolfte skälet framhålls att "[i]nformation, dialog och avvägd medverkan i frågor som rör säkerhet och hälsa i arbetet måste utvecklas mellan arbetsgivare och arbetstagare och/eller deras representanter med hjälp av ändamålsenliga metoder och medel ...".

förutom arbetstagarna själva, nämligen de personer som enligt artikel 7.1 fått i uppgift att arbeta med åtgärder för att skydda mot och förebygga risker i arbetet.

48. De senare skall medverka på ett avvägt sätt eller rådfrågas i förväg i god tid av arbetsgivaren angående de frågor som anges i artikel 11.2, särskilt angående informationen enligt artikel 9.1 och artikel 10, samt om att anlita företagsfrämmande kompetens.

49. Kommissionen har riktat kritik mot Österrike med avseende på dessa två bestämmelser, eftersom den anser att det i medlemsstaten inte föreskrivs att dessa personer skall rådfrågas angående all information som nämns i artikel 10 eller angående anlitandet av företagsfrämmande kompetens.

b) Information enligt artikel 10

50. Enligt artikel 11.2 c skall de personer som ansvarar för hälso- och säkerhetsskyddet medverka eller rådfrågas angående den information som åsyftas i artikel 10. Kommissionen anser närmare bestämt att föreskrifter saknas om dessa personers medverkan i fråga om följande information:

— information som skall spridas allmänt om arbetsmiljörisker och skydds- och förebyggande åtgärder och verksamhet med avseende på "varje enskild arbetsplats och/eller varje enskilt arbete" [artikel 10.1 a],

— information till utomstående företag som bidrar med arbetstagare (artikel 10.2),

— och att personer som ansvarar för säkerhetsfrågor får kännedom om "den kunskap som skydds- och förebyggande åtgärder, tillsynsmyndigheter och arbetsmiljöansvariga organ avkastar" [artikel 10.3 c].

51. Det bör påpekas att diskussionen inte gäller huruvida denna information skall tillhandahållas — om så vore fallet skulle

kritiken gälla ett åsidosättande av artikel 10 i direktivet — utan frågan gäller i stället medverkan från en grupp arbetstagare i sammanställningen av informationen, som äger rum i ett tidigare skede.

i) Arbetsmiljörisker och åtgärder med avseende på arbetsplatsen och/eller det enskilda arbetet [artikel 10.1 a]

52. Republiken Österrike har gjort gällande att företagskommittén skall medverka i arbetet med att spåra och utvärdera risker och att fastställa vilka åtgärder som bör vidtas (§ 92a.1 punkt 3 i Arbeitsverfassungsgesetz (federal lag om arbete) (nedan kallad ArbVG). [34] Om personalrepresentation saknas utförs detta arbete av säkerhetsansvariga (§ 11.6 i ASchG) och om inte heller sådana finns skall all personal rådfrågas och medverka (§ 13.2 ASchG). När det förebyggande arbetet så kräver skall detta ske med avseende på arbetsplatsen (§ 4, jämförd med § 5, i ASchG och Verordnung über die Sicherheits- und Gesundheitsschutzdokumente (förordning om säkerhets- och hälsoskyddsdokument)). Dessa skyldigheter innebär att arbetstagarna skall rådfrågas angående informationen om risker på varje arbetsplats och/eller med avseende på varje enskild arbetsuppgift.

53. Trots de argument som har framförts av den svarande medlemsstaten måste det konstateras att direktivet inte har genomförts korrekt:

— de angivna bestämmelserna hör hemma inom det österrikiska systemets logik, och som jag påpekat krävs inte enligt detta att säkerhetsansvariga utses på samtliga företag. Detta strider mot direktivet och leder till samma felaktigheter som redovisades vid granskningen av införlivandet av artikel 7.3, eftersom ordningen att successivt gå vidare i turordningen av berörda, om föregående led saknas, — företagskommitté, säkerhetsansvariga och personalen i allmänhet — kan leda till att de säkerhetsansvariga inte rådfrågas om den berörda informationen, om det finns ett organ som företräder personalen.

— vidare anges inte kravet på medverkan i samband med de sammanställningar som skall tillhandahållas, utan i samband med spårande och förebyggande av risker,

34 — BGBl. nr 22/1974, med senare ändringar.

— vidare blir det bara aktuellt att definiera riskerna för varje enskild typ av arbetsplats och/eller arbetsuppgift när det är nödvändigt för ändamålet, en begränsning som inte återfinns i gemenskapsrätten.

54. Således krävs en konkret och primär föreskrift om att de som ansvarar för skyddsåtgärder och förebyggande åtgärder skall medverka eller rådfrågas angående den information som skall lämnas om risker i samband med varje typ av arbetsplats och/eller arbetsuppgift och eftersom en sådan saknas i den österrikiska rättsordningen är fördragsbrottet styrkt.

ii) Information till utomstående företag (artikel 10.2)

55. Den svarande medlemsstaten har förklarat att den införlivat artikel 11.2 c, jämförd med artikel 10.2 i direktivet, genom att ålägga arbetsgivaren att undervisa utomstående företag om riskerna på arbetsplatsen (§ 8.2 punkt 1 i ASchG). [35]

35 — Denna bestämmelse gäller samordningen mellan företag när arbetstagare från olika företag anlitas, och enligt den allmänna regeln skall ett ömsesidigt informationsutbyte ske.

56. Men detta krav återfinns inte i den bestämmelse vars korrekta införlivande har ifrågasatts, utan i artikel 10.2. Den berörda bestämmelsen innehåller i stället kravet att de säkerhetsansvariga medverkar eller rådfrågas angående informationens omfattning eller innehåll.

57. De åberopade nationella bestämmelserna inrymmer inte detta konkreta uttryck för de specifikt ansvarigas medverkan och det är heller inte möjligt att sluta sig till ett sådant krav av bestämmelsens lydelse, varför det påtalade fördragsbrottet skall fastställas.

iii) Övrig information [artikel 10.3 c]

58. Medverkan eller samråd med dem som utsetts att ansvara för det förebyggande arbetet gäller även den kunskap som skydds- och förebyggande åtgärder, tillsynsmyndigheter och arbetsmiljöansvariga organ avkastar i fråga om säkerhet och hälsa i arbetet.

59. Österrike har gjort gällande att denna skyldighet följs genom Arbeitsinspektions-

gesetzes (lag om yrkesinspektion) (nedan kallad ArbIG) [36] och ASchG.

60. Enligt ArbIG:

— skall personalrepresentationen närvara vid inspektörernas besök på anläggningar och arbetsplatser. Närvara skall även ett tillräckligt antal säkerhetsansvariga, säkerhetsombud och företagsläkare. I alla händelser är deras närvaro obligatorisk om de begär detta. Arbetsgivaren skall underrätta dessa enheter och personer om inspektörens besök (§ 4.8 i ArbIG),

— inspektionen skall vidare underrätta företagskommittéerna om de åtgärder och kontroller som vidtas (§ 5.4 i ArbIG), och de skall även informeras om sanktioner som påförs (§ 9.4 i ArbIG),

— samma kommittéer erhåller en kopia av beslut som tillställs arbetsgivaren för att undvika överträdelser inom området, och dessa vidarebefordras till de säkerhetsansvariga och företagsläkarna när innehåller rör deras uppgifter (§ 9.1 i ArbIG),

— om det i samband med kontrollen är nödvändigt att vidta åtgärder för att skydda arbetstagarnas liv och hälsa tillställs arbetstagarombuden en kopia av ansökan till den behöriga myndigheten (§ 10.1 i ArbIG).

61. Angående innehållet i ASchG skall följande framhållas:

— arbetsgivaren skall informera de säkerhetsansvariga om skyldigheter, beslut och tillstånd i fråga om skyddet för arbetstagarna (§ 11.7 i ASchG) samt, om sådana saknas, arbetstagarkollektivet (§ 12.7 i ASchG),

— de ansvariga skall i frågor som rör säkerhet och hälsa i samråd med personalrepresentationen tillvarata arbetstagarnas intressen gentemot

36 — BGBl. nr 27/1993.

arbetsgivare, behöriga myndigheter och övriga organ (§ 11.1 punkt 3 i ASchG),

— företagen skall i dessa frågor samråda med de personer som utsetts att svara för skyddet (§ 11.4 i ASchG) och arbetstagarna (§ 13.1 i ASchG).

62. En noggrann läsning av denna utförliga uppräkning av bestämmelser visar en tydlig avsikt att iaktta den informationsplikt som föreskrivs i artikel 10 i direktivet. Som jag nämnt har dock inte införlivandet av denna bestämmelse, utan av den därefter följande, ifrågasatts. Genom denna föreskrivs en annan skyldighet, nämligen att personer som fullgör en särskild uppgift i det förebyggande arbetet skall medverka eller rådfrågas angående denna information, närmare bestämt och som jag nämnt ovan som exempel, i fråga om informationens omfattning och innehåll.

63. Mot bakgrund av direktivet syfte och systematik kan det inte heller anses att medverkansplikten inryms i den allmänna skyldigheten att rådfråga dem om förebyggande åtgärder som regleras i den österrikiska lagstiftningen.

64. Eftersom denna konkreta befogenhet för den berörda gruppen arbetstagare inte anges uttryckligen har den svarande medlemsstaten följaktligen åsidosatt direktivet.

c) Anlitande av utomstående kompetens

65. Kommissionen anser även att artikel 11.2 d i direktivet har åsidosatts genom att medverkan och samråd med arbetstagare med särskilda uppgifter inte tillämpas när företaget anlitar personer eller tjänster utanför företaget, när detta saknar förmåga att organisera skydds- och förebyggande verksamhet.

66. Den österrikiska regeringen har förklarat att de säkerhetsansvariga skall informeras i förväg och att de skall rådfrågas om tillsättning och entledigande av ombud, företagsläkare och av personer som ansvarar för första hjälpen, brandbekämpning och utrymning (§ 11.5 i ASchG), med undantag för när det finns en personalrepresentation, vars ytt-

rande kan inhämtas (§ 92a, punkt 3 i ArbVG och, *e contrario,* § 11.6 i ASchG), eller när dessa frågor har diskuterats i en hälso- och säkerhetskommitté (§ 88 i ASchG).[37] Inom den offentliga sektorn finns en liknande bestämmelse (§ 11.5 i B-BSG). Dessa bestämmelser tillgodoser enligt dess uppfattning de gemenskapsrättsliga kraven.

67. Dessa bestämmelser överensstämmer dock endast delvis[38] med kravet på medverkan eller samråd i artikel 11.2 b i direktivet, som hänvisar till utseende av arbetstagare enligt artikel 7.1 — ansvariga för förebyggande åtgärder — och 8.2 — ansvariga för första hjälpen, brandbekämpning och utrymning — men inte till det som anges i artikel 11.2 d.

68. Det har ovan i detta förslag till avgörande påpekats att artikel 7.1 i direktivet innehåller ett stadgande om arbetsgivarens primära skyldighet att utse personer som skall svara för skydds- och förebyggande verksamhet, medan artikel 7.3 föreskriver en sekundär skyldighet att, om de egna resurserna inte är tillräckliga, anlita externa tjänster. Skillnaden mellan de båda skyldigheterna överförs till artikel 11.2, vilket innebär att införlivandebestämmelserna skall hänvisa till båda två och att den senare inte kan subsumeras under den första.

69. Syftet med artikel 11.2 är inte heller att de som särskilt ansvarar för skydds- och säkerhetsuppgifter skall medverka vid valet av de personer som skall fullgöra vissa uppgifter inom detta område, utan att detta skall ske när företaget har för avsikt att anlita externa tjänster därför att de egna resurserna är otillräckliga, vilket innebär att de kan rådfrågas i båda frågorna.

70. Den reglering som antagits i den svarande medlemsstaten återger inte kravet på att de ansvariga skall ges tillfälle att medverka i samband med beslutet att anlita externa tjänster,[39] och således är den påtalade överträdelsen styrkt.

37 — Den tillägger att om det inte finns särskilt avdelade arbetstagare för dessa frågor och organ som representerar dessa arbetstagare, skall medverkan och samråd angående tillsättning och entledigande ske med arbetstagarkollektivet (§ 13.2 i ASchG).

38 — Medverkan föreskrivs inte alltid, endast när företagskommittéer eller hälso- och säkerhetskommittéer saknas.

39 — Underlåtenheten beror, som jag sagt ovan, på att den nationella rätten inte speglar rangordningen mellan artikel 7.1 och 7.3 i direktivet.

5. Införlivandet av artikel 13.2 a och 13.2 b

a) Redogörelse för frågeställningen

71. I samband med redogörelsen för den gemenskapsrättsliga ramen har jag sagt att direktivet efter arbetsgivarens skyldigheter i artikel 13 nämner arbetstagarens skyldigheter med utgångspunkt från en allmän princip (artikel 13.1), som därefter preciseras genom att speciella skyldigheter anges (artikel 13.2). Till dessa hör skyldigheten att på rätt sätt använda maskiner, anordningar, verktyg, farliga ämnen, transportanordningar och andra produktionsmedel samt den personliga skyddsutrustningen, som efter användning skall återställas på rätt plats [artikel 13.2 a och b].

72. Enligt de österrikiska bestämmelserna skall arbetstagarna hantera de arbetsredskap och den personliga skyddsutrustning som de utrustas med på rätt sätt och enligt arbetsgivarens anvisningar (§ 15.2 i ASchG respektive B-BSG).

73. Kommissionen efterlyser föreskrifter om korrekt hantering av "farliga ämnen" och återställande av skyddsutrustning på rätt plats och den anser därför att införlivandet är ofullständigt.

b) Farliga ämnen

74. Den svarande medlemsstaten har anfört att reglerna om farliga ämnen inte återfinns tillsammans med reglerna om arbetsredskap, utan i en annan avdelning av ASchG (avdelning IV)[40] och i olika administrativa föreskrifter,[41] vilket kommissionen finner otillräckligt för att ge arbetstagaren tydlig information om dennes ansvar.

75. Enligt domstolen kräver införlivandet av ett direktiv med nationell rätt inte att dess bestämmelser återges formellt och ordagrant i en uttrycklig och specifik lagregel, utan det kan vara tillräckligt att det finns en allmän rättslig ram om det därigenom säkerställs att direktivet tillämpas fullt ut.[42]

40 — § 40 och följande i ASchG.

41 — I punkt 62 i svaromålet har representanten för Österrike i fråga om arbetstagarna hänvisat till Verordnung über Grenzwerte für Arbeitsstoffe und Krebserzeugende Arbeitsstoffe (förordning om gränsvärden för ämnen och cancerogener), Verordnung zum Schutz der Arbeitnehmer/innen gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe (förordning om skydd för arbetstagarna mot risker i samband med biologiska ämnen) (Verordnung biologische Arbeitsstoffe), samt § 52 och följande i Allgemeine Arbeitnehmerschutzverordnung — AAV (allmän förordning om arbetarskydd). I fråga om tjänstemännen har denne hänvisat till Bundes-Grenzwerteverordnung (BGBl. II nr 393/2002) och Verordnung über den Schutz der Bundesbediensteten gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe (BGBl. II nr 415/1999).

42 — Dom av den 16 november 2000 i mål C-214/98, kommissionen mot Grekland (REG 2000, s. I-9601), punkt 49, av den 7 december 2000 i mål C-38/99, kommissionen mot Frankrike (REG 2000, s. I-10941), punkt 53, och i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Italien, punkt 21.

76. Enligt denna rättspraxis skall det utredas om artikel 13 i direktivet kräver en samlad hänvisning till de utpekade riskkällorna och, i så fall, om det eftersträvade syftet äventyras.

77. Även om inga argument framförts i detta avseende kan den differentierade behandlingen berättigas med hänvisning till att de huvudsakliga riskorsakerna i samband med arbetsförhållandena kan indelas i två större grupper, med parallella handlingslinjer, för att den bakomliggande säkerhetsprincipen skall få maximal förebyggande verkan. [43] Till den första gruppen hör risker som beror på arbetsplatsen i sig, som exempelvis byggnadernas struktur, miljöfaktorer eller tjänstgöringens organisation. Till den andra hör sådana som hänger samman med de material som arbetstagarna skall hantera. [44]

78. Bland de senare kan två typer urskiljas: dels risker som sammanhänger med mekaniska instrument, vare sig det är verktyg, arbetsutrustning eller maskiner, dels sådana som framkallas av fysiska substanser, antingen de är kemiska eller biologiska.

79. Skiljelinjen mellan riskerna är inte bara grundad på att de har olika grund, man tillämpar även olika förebyggande åtgärder. För att kontrollera utrustningens tillförlitlighet används kollektiv och individuell säkerhetsteknik, medan kontrollen av exponering för skadliga ämnen sker genom industrihygieniska metoder.

80. Hänvisningen i artikel 13.2 till farliga ämnen i samma sammanhang som arbetsredskapen hindrar således inte att man på det nationella planet skiljer dessa åt, under förutsättning att det mål som formulerats i artikel 13.1 uppnås, nämligen att arbetstagarna skall medverka till att skydda sin säkerhet och hälsa, liksom säkerheten och hälsan för övriga berörda personer.

81. Kommissionen har inte visat i vilken mån den österrikiska regleringen påverkar detta resultat, utan har bara konstaterat att arbetstagaren skulle få en mer utförlig bild av sina skyldigheter om båda riskerna nämndes samtidigt. Detta är ett rent antagande, eftersom man inte anger varför de statliga bestämmelser om farliga ämnen som åberopats i svaromålet är otillräckliga. Det bör erinras om att det enligt fast rättspraxis i mål om fördragsbrott åligger kommissionen att bevisa det påstådda fördragsbrottet och förse domstolen med de uppgifter som denna behöver för att kunna kontrollera om fördragsbrott föreligger och att kommis-

43 — Lozano Lares, F., a.a., s. 74–77.

44 — Förekomsten av dessa två sinsemellan samverkande grupper framgår inom gemenskapssfären där det vid sidan av de bestämmelser som grundas på artikel 95 EG, som syftar till en teknisk harmonisering av varor, finns andra som stöds på artikel 137 EG, som syftar till en harmonisering av förhållandena på arbetsplatserna.

sionen därvid inte kan stödja sig på någon presumtion. [45]

c) Personlig skyddsutrustning

82. Den svarande medlemsstaten har invänt mot ett av de argument som framförts av kommissionen till stöd för talan, angående flera personers användning av utrustningen. Den har hävdat att utrustningen av hygienskäl är avsedd för personligt bruk av endast en arbetstagare och att återställandet på rätt plats därför är irrelevant, eftersom andra arbetstagare inte kan använda den.

83. Detta konstaterande rättfärdigar dock inte att en uttrycklig föreskrift om att personer som har använt utrustningen i fråga skall återställa den saknas i den österrikiska lagstiftningen.

84. Det är lika viktigt att placera material på rätt plats som att använda det korrekt, vilket är omöjligt om det inte är på sin plats när de behövs och detta har större betydelse än den berörda hygienaspekten. Därför görs det i direktivet en åtskillnad mellan dessa handlingar, som anses lika viktiga, vilket innebär att införlivandet är ofullständigt om den nationella rättsordningen saknar en uttrycklig hänvisning till båda.

C — *Konsekvens*

85. Ovan redovisade resonemang leder mig till slutsatsen att den svarande medlemsstaten dels har underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 18 i direktivet, dels har införlivat artiklarna 2.1, 7.3, 8.2, 11.2 c, 11.2 d och artikel 13.2 b i direktivet bristfälligt i sin rättsordning, men att artikel 11.2 a inte har åsidosatts.

VI — Rättegångskostnader

86. Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Enligt artikel 69.3 i rättegångsreglerna kan domstolen när parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter, besluta att kostnaderna skall delas eller att vardera parten skall bära sin kostnad.

45 — Bland annat dom av den 25 maj 1982 i mål 96/81, kommissionen mot Nederländerna (REG 1982, s. 1791), punkt 6, av den 26 juni 2003 i mål C-404/00, kommissionen mot Spanien (REG 2003, s. I-6695), punkt 26, och av den 6 november 2003 i mål C-434/01, kommissionen mot Förenade kungariket (REG 2003, s. I-13239), punkt 21.

87. Mot bakgrund av att såväl kommissionen som Republiken Österrike har yrkat att motparten skall svara för rättegångskostnaderna och att jag föreslår att talan skall bifallas i stort sett i sin helhet, skall denna medlemsstat ersätta nio tiondelar av kommissionens rättegångskostnader, som i sin tur skall ersätta en tiondel av motpartens rättegångskostnader.

VII — Förslag till avgörande

88. Mot bakgrund av ovanstående överväganden föreslår jag att domstolen skall:

1) Fastställa att Republiken Österrike har underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 18 i rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet och att artiklarna 2.1, 7.3, 8.2, 11.2 c och 11.2 d samt artikel 13.2 b i sagda direktiv har införlivats felaktigt i den österrikiska rättsordningen.

2) Ogilla talan i övrigt.

3) Förplikta Republiken Österrike att ersätta nio tiondelar av kommissionens rättegångskostnader.

4) Förplikta kommissionen att ersätta en tiondel av Republiken Österrikes rättegångskostnader.